

Vezetői munkaterv

Pályázatomat az ELTE TTK Kémiai Intézet igazgatói feladatainak ellátására azzal a céllal nyújtom be, hogy munkámmal segítsek az intézetre váró megújulási és átalakítási feladatok végrehajtásában. Az intézet közéletében, a doktori iskola titkáráként, az Analitikai Kémiai Tanszék tanszékvezetőjeként és oktatási igazgatóhelyettesként ellátott feladataim végzése során megismertem a problémáinkat és azok egy részére van megoldási javaslatom.

Az elmúlt években a fenntartói, a hallgatói és a munkaerőpiaci elvárások jelentősen megváltoztak. Az új körülményekhez való alkalmazkodás, a Kémiai Intézet hagyományos értékeinek megőrzése mellett, alapvető működésbeli változásokat igényel tőlünk. Ezt a munkát nekünk, az Intézet munkatársainak kell elvégeznünk, külső segítségre és iránymutatásra nem érdemes és nem szükséges várnunk.

Támogatást a Kar hasonló gondokkal küzdő intézeteitől és a munkaerőpiac szereplőitől várhatunk, de ehhez folyamatosan keresnünk kell velük a kapcsolódási pontokat. Turányi Tamás igazgatóként végzett munkájának köszönhetően az elmúlt időszakban sikerült az Intézet működését javítani számos szempontból: korszerű kinézetű weboldal született, a sikeres oktató- és kutatómunka elismerésére díjakat alapítottunk, szoros kapcsolatot alakítottunk ki az EGIS gyógyszergyárral, rendszeressé váltak az intézeti tudományos szemináriumok és az Alumni találkozók. Ezeket a pozitív irányú lépéseket természetesen érdemes folytatnunk a következő években.

A következő időszak az említetteken túlmutató, kiemelt céljait a következőkben látom:

- 1. A vegyészképzés modernizálása, a körülményekhez és a külső elvárásokhoz való igazítása.**
- 2. A gazdaság szereplőivel való szorosabb kapcsolat kiépítése mind az oktatás, mind a kutatás terén.**
- 3. A fiatal oktató-kutató generáció számára a lehető legjobb munkakörülmények kialakítása.**
- 4. Új munkatársak felvétele.**

Azt gondolom, hogy ezeknek a céloknak a megvalósítása elsősorban rajtunk múlik. A mi feladatunk és a mi felelőségünk, hogy a következő generációnak esélye legyen a természettudomány magasabb szintű művelésére az által, hogy őket a kor követelményeinek megfelelően képezzük ki.

Oktatás és kutatás

Az oktatás és a kutatás szerves egységet alkot Intézetünkben. Az oktatásunk legfontosabb célja, hogy a nálunk végzett hallgatók sikeresen álljanak helyt a munkaerőpiacon. Ennek egyik fontos eszköze, hogy a tényanyag elsajátítását szolgáló frontális módszer mellett és egyre inkább helyett az önálló gondolkodást és problémamegoldást, a csapatmunkában való jártasságot és a kommunikációs képességek fejlesztését helyezük a középpontba.

A Kémiai Intézet oktatási feladatai sokrétűek (kémia alapszak, vegyész mesterszak, doktori iskola, tanárképzés, anyagtudományi mesterszak, gyógyszerészképzés, környezettudományi képzések, biotechnológia mesterszak...), ezen feladatok mindegyike fontos számunkra. Az Intézet számára extra bevételt jelentő képzések, az idegennyelvű gyógyszerészképzés, a Stipendium Hungaricum ösztöndíjasok és a ma még hiányzó szakirányú továbbképzések szerepét kiemelt fontosságúnak gondolom.

A vegyészképzéssel kicsit bővebben foglalkozom, mert ott súlyos problémákkal nézünk szembe, amelyek kezelése azonnali lépéseket igényel. A fő problémák a következők:

1. A természettudományos képzés rendkívül alacsony szintű, az elismert önköltséget el nem érő állami finanszírozása.
2. A kémia alapszakra jelentkező hallgatók számának immár nyolc éve tartó folyamatos csökkenése.
3. Az oktatás fenntartására és fejlesztésére fordítható egyetemi források most már teljes megszűnése.
4. A hallgatóink elvándorlása.
5. A legjobb hallgatókért folytatott versenyben egyre növekvő lemaradásunk.
6. Túlzott lemorzsolódás a kémia alapszakon.

A változtatások kidolgozásánál figyelembe kell venni, hogy azok megfeleljenek a hozzánk érkező hallgatók felkészültségének, képességeinek és igényeinek. Ezen túlmenően figyelembe kell vennünk a rendelkezésünkre álló, évtizedek alatt kialakított oktatói kapacitásainkat, valamint az oktatás finanszírozási kereteit.

Az alapszakos képzésben kettős célt kell kitűznünk. Azoknak, akik nem nálunk folytatják tanulmányaikat kémia alaptudást kell adnunk, ami szerintem azt jelenti, hogy képesek egy jól definiált gyakorlati feladat végrehajtására és az eredmények dokumentálására. A kutatás-fejlesztés területén magasabb szintű tudásra vágyók számára emelt szintű kurzusokat és tudományos diákköri munkát, valamint a mesterszakunkon és a doktori iskolánkban való folytatást ajánljuk fel. Mindezeket összevetve a következő lépéseket javaslom:

1. Már a 2018 őszén induló elsős évfolyam számára mentortanárokat biztosítunk. A cél, hogy az új évfolyam túlnyomó többsége lemaradás nélkül teljesítse az első évet.
2. Az alapszakos képzésben alap és emelt szintű kurzusokat hirdetünk meg. Ezzel lehetőséget biztosítunk a magasabb szintű tudásra vágyók igényeinek kielégítésére, miközben az alapszint elvárásait olyan szinten definiáljuk ami teljesíthető azok számára is akik nem fogják tervük szerint mesterszinten folytatni a tanulmányaikat.
3. A középiskolások és tanáraik felé intenzív reklámkampányt indítunk.
4. A Kémiai Diákolimpiai felkészítő részeként bemutatjuk az intézetben folyó kutatómunkát.
5. A dokumentált Tudományos Diákköri munka kötelezően választható tárgyként, 6 kredit értékben való elfogadását javaslom mind az alapszakos mind a mesterszakos képzésben.
6. Megfontolásra javaslom az alapszakon a jelenleg összesen 9+1 kötelező és kötelezően választható laboratórium gyakorlat számának jelentős csökkentését.
7. A nyári szakmai gyakorlatra szervezeten kiküldjük a hallgatókat az ipari partnereinkhez.
8. Támogatnám további szakirányú továbbképzési szakok indítását, akár már az alapszakos diplomára épülően is.
9. Az alapszakos képzés tárgyainál elvárás diszciplínaként egy olyan tankönyv kijelölése, ami lefedi az elvárt alapismereteket.
10. A Hallgatói Önkormányzat segítségével folyamatos visszajelzést kérünk a hallgatóinktól az oktatásunkkal kapcsolatban.

A kémia alapszakra jelentkezők számára azt az üzenetet kell küldenünk, hogy itt diplomához mégpedig használható diplomához jutnak, akkor is, ha gyengébb felkészültséggel érkeznek.

A kutatói szabadság tiszteletben tartása fontos érték, ennek megteremtéséhez azonban mindenkinek egyénileg kell megszereznie a szükséges anyagi támogatást.

Az Intézetnek támogatnia kell a lehető legjobb helyeken (D1-es folyóiratokban) megjelenő cikkek megszületését. A „kiválósági” programokban való részvétel stratégiai cél az Intézet számára. Direkt egyetemi támogatásra azok számíthatnak, akik vállalják a részvételt ezekben a programokban. A kutatás terén is fontos lenne az ipar felé való nyitás. Ehhez **létre kellene hozni egy analitikai és preparatív szolgáltató „labort”**, dedikáltan ezzel a feladattal megbízott személyzettel.

A kutatólaborok és dolgozószobák elosztása kényes probléma. Közös érdekünk, hogy ne a szerzett jogokat tekintsük meghatározónak, hanem a feladataink megfelelő ellátását. Ezen a ponton is határozottan a fiatalokat részesíteném előnyben.

Humánpolitika

Az Intézet érdeke, hogy mindenkinek a képességének és érdeklődésének megfelelő feladatot adjon, támogatva ezzel mind az oktatás, mind a kutatás eredményességét és elismerje a kiemelkedő teljesítményeket. Azt az uniformizáló szemléletmódot, amelyben mindenkinek egyformán jó oktatónak és kutatónak kell lennie, életszerűtlennek tartom. **Egyforma megbecsülést kell kapnia annak, aki az elvárt-nál többet és jobban oktat, és annak is, aki tudományos teljesítményével teszi láthatóvá az Intézetet a világ számára.** Az egyik fontos pont, ahol az Intézet meghatározhatja az előléptetéseket, a habilitációs szabályzat. A jelenlegi szabályzatunk egyoldalúan a kutatási teljesítményhez köti a habilitációt. Az oktatói munka mérhető részét, itt elsősorban a témavezetésre gondolok, figyelembe kellene venni. Ezzel ösztönöznénk mind a szaklaboratóriumi, mind a tudományos diákköri témavezetést.

A várható nyugdíjba vonulásokat is figyelembe véve, **öt éves távlatban minimálisan öt új adjunktus felvételére** lesz szükség. A tanársegédek felvételét ugyanakkor nem támogatom. Az új állások betöltésénél elvárásnak gondolom a külföldi posztdok tapasztalatot, mert ez a későbbi önálló kutatómunka egyik biztosítéka. **A fiatal oktató-kutató generáció kialakulását minden eszközzel, megfelelő dolgozószobák és laborok átadásával és ha lehet anyagi támogatással is segítenünk kell.**

Munkahelyi közösség

A Kémiai Intézet közösségének megerősítésére számos lépés történt az elmúlt időszakban. Ezt szolgálja a „Pipetta party” és az oktatói és kutatói kiválósági díj. Annak eldöntését, hogy ki kapja az oktatói díjat, szeretném kizárólag a hallgatókra bízni, úgy, hogy ez ne csak a vegyész oktatásra korlátozódjon. A kutatói

díj kiosztását szerintem nem szavazásos alapon kellene megtenni, ezt inkább egy bizottságra bíznom.

A Kémiai Intézet két legfontosabb közösségi eseménye a Tudományos Diákköri Konferencia és a Doktori Iskola Beszámolónapja. Mindkét rendezvényt olyan közös ünneppé tehetnénk, ahol az előadások után oktatók és diákok kötetlenül együtt tölthetnének néhány órát. Fontos közösségi eseménynek tartom az Intézeti szemináriumokat, amelyeket az elmúlt időszakban sikerült újjáéleszteni. Az Intézet nem használja ki a belső együttműködés lehetőségeit, aminek az egyik oka, hogy nem ismerjük egymás munkáját eléggé. Meggyőződésem, hogy támogató, inspiráló szakmai közösség nélkül szinte lehetetlen kiemelkedő eredményeket elérni. A közös munka, a közös célok biztosan javítanák a munkahelyi légkört az intézetben.

Kapcsolatrendszer és támogatók

A Kémiai Intézet számára a karon belüli társintézetek, az MTA TTK, a Budapesti Műszaki Egyetem és Semmelweis Egyetem is fontos partnerek. A velük való tudományos és oktatási együttműködés fenntartása és fejlesztése továbbra is célunk.

Sokkal több a lemaradásunk és éppen ezért a tennivalónk az ipari szereplők felé való nyitásban. Ez sok türelmet, tárgyalást és néhány szempontból a gondolkodásmódunk megváltoztatását igényli. **A felfedező kutatás és az ezt támogató oktatás mellett a piaci szereplők igényeinek kiszolgálása célként kell, hogy megjelenjen munkánkban.** A mecenatúra jellegű támogatások mellett az is fontos lenne, hogy valódi szolgáltatóként tudjunk fellépni a cégek felé.

Szervezeti rend és adminisztráció

A Kémiai Intézet adminisztrációjának feladata az oktatók munkájának kiszolgálása. **Az intézeti titkárság gyors, pontos és megbízható munkája** jelentősen javíthatja a hétköznapi életünket. Az adminisztráció létszámának növelésére nincs szükség, de a munkaszervezésben ésszerű változtatásokra igen. Az Intézet napi működtetésében az igazgatóhelyettesek és a tanszékvezetők aktív részvételére számítok.

2018. május 9.

Szalai István
egyetemi docens